

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 16 Temmuz 2025

Sayı : 12729

30960

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Milli Eğitim Bakanı Yusuf Tekin tarafından Anayasanın 98. ve TBMM içtüzüğü'nün 96. Maddelerine göre yazılı olarak yanıtlandırılmasını saygılarımla arz ederim.
16.07.2025

Bağış BEKTAŞ
Konya Milletvekili

Çocukların ve gençlerin eğitim süreçleri yalnızca akademik öğrenmeyle sınırlı kalmamakta; sosyal, duygusal, bilişsel ve psikolojik gelişimlerini destekleyen, onları güvenli ve sağlıklı bir toplumsal yaşama hazırlayan bütüncül bir süreci içermektedir. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 42. maddesi, devletin eğitim alanındaki yükümlülüklerini belirlerken, Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 19. maddesi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin ilgili hükümleri, çocukların her türlü şiddet ve istismardan korunmasına yönelik devlete pozitif yükümlülükler yüklemektedir.

Son yıllarda uluslararası literatür ve ulusal saha araştırmaları, okullarda akran zorbalığı vakalarının arttığını göstermektedir. Akran zorbalığı; fiziksel şiddet, sözlü saldırı, sosyal dışlama, tehdit, dedikodu yayma, aşağılama, mülkiyet gaspı, sosyal medyada siber zorbalık gibi çok boyutlu yöntemlerle ortaya çıkabilmekte ve çoğu zaman mağdurların psikolojik, sosyal ve akademik hayatını derinden sarsmaktadır.

Ulusal ve uluslararası araştırmalar, akran zorbalığına maruz kalan öğrencilerde kaygı bozuklukları, depresif belirtiler, akademik başarı düşüşü, okul devamsızlığı ve terkleri, sosyal çekilme, düşük özsaygı, yeme bozuklukları ve intihar düşünceleri gibi ciddi psikopatolojik risklerin bulunduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca, zorbalık davranışını gerçekleştiren çocukların da psiko-sosyal açıdan riskli grupta yer aldığı, antisosyal davranış örüntüleri, suça yönelme ve ileriki yaşamlarında sosyal dışlanma ile daha yüksek oranda karşılaşabildikleri tespit edilmektedir.

Modern eğitim sistemlerinde okul ikliminin güvenli, kapsayıcı, saygıya ve hak temelli yaklaşımlara dayalı olması, yalnızca pedagojik bir zorunluluk değil; hukuki ve toplumsal bir sorumluluk olarak öne çıkmaktadır. 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu, 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu ve ilgili yönetmelikler; öğrencilerin eğitim ortamlarının güvenli ve çağdaş normlara uygun şekilde düzenlenmesini zorunlu kılmaktadır. Bu bağlamda, akran zorbalığının önlenmesi için okul temelli müdahale programlarının geliştirilmesi, rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin güçlendirilmesi, öğretmenlerin mesleki kapasitesinin artırılması, olayların düzenli olarak raporlanması ve analiz edilmesi, mağdurlara psiko-sosyal destek mekanizmalarının sağlanması son derece önem arz etmektedir.

Çocuklarımızın güvenli ve sağlıklı eğitim ortamlarında yetişmesi, yalnızca bireysel düzeyde değil, toplumsal barış, sosyal bütünleşme ve demokratik değerlerin inşası açısından da kritik önemdedir. Kamuoyunun ve yasama organının bu alanda yürütülen çalışmalar hakkında aydınlatılması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Son 5 yıl içerisinde Bakanlığınıza intikal eden akran zorbalığı şikâyetlerinin yıllara göre sayısı nedir?
2. Akran zorbalığına maruz kalan öğrencilerin yaş, cinsiyet, okul türü ve illere göre dağılımı nasıldır?
3. Akran zorbalığı vakalarının en yoğun görüldüğü eğitim kademeleri (ilkokul, ortaokul, lise) hangileridir?
4. Akran zorbalığına ilişkin veriler merkezi bir yazılım veya dijital platform aracılığıyla kayıt altına alınmakta mıdır? Alınıyorsa bu sistemin adı, kapsamı ve işleyişi nedir?
5. Okullarda akran zorbalığını önlemeye yönelik yürütülen Bakanlığınız program, proje veya kampanyalar nelerdir? Hangi illerde uygulanmaktadır ve kapsadığı öğrenci sayısı ne kadardır?
6. Bu programların etkililik analizine yönelik yapılmış akademik veya istatistiki bir çalışma bulunmakta mıdır? Bulunuyorsa sonuçları nedir?
7. Akran zorbalığı konusuna dair öğretmen, okul yöneticisi ve rehber öğretmenlere yönelik verilen eğitimlerin içeriği nedir? Bu eğitimler hangi süreklilikte yapılmakta, yüz yüze mi yoksa dijital ortamda mı yürütülmektedir?

8. Son 5 yılda bu eğitimlere katılan öğretmen, idareci ve diğer okul çalışanlarının sayısı kaçtır?
9. Öğrencilere akran zorbalığı ile mücadele konusunda doğrudan verilen eğitim programları var mıdır? Varsa içeriği, süresi ve katılım sayısı nedir?
10. Veli eğitimine yönelik Bakanlığınızın akran zorbalığı farkındalık çalışmaları bulunmakta mıdır? Varsa kapsamı nedir?
11. Akran zorbalığı mağdurlarına yönelik psikolojik destek, sosyal rehabilitasyon veya hukuki danışmanlık sağlayan birim veya programlar mevcut mudur? Varsa bu mekanizmaların işleyişi, kapsadığı öğrenci sayısı ve illere göre dağılımı nedir?
12. Akran zorbalığına karışan öğrencilere yönelik davranışsal müdahale, psikolojik destek veya rehabilitasyon programları mevcut mudur? Mevcutsa içeriği nedir ve bu programlardan yararlanan öğrenci sayısı kaçtır?
13. Okullarda fiziksel güvenliği artırmak için Bakanlığınızın güvenlik personeli istihdamı, kamera sistemleri, güvenlik planları veya risk analizleri konusunda yürüttüğü çalışmalar nelerdir? Bu çalışmaların illere göre dağılımı nasıldır?
14. Akran zorbalığı şikâyetlerinin değerlendirilmesi, izlenmesi ve çözümlenmesi için okul içi protokoller veya standart işlem basamakları oluşturulmuş mudur? Varsa içeriği nedir?
15. Akran zorbalığıyla ilgili istatistiki veriler kamuoyuyla veya akademik çevrelerle paylaşılmakta mıdır? Paylaşılmıyorsa bunun gerekçesi nedir?